

Styret i Granne Forsikring
Kongens gate 23
6002 ÅLESUND

VÅR REFERANSE
23/2058

DERES REFERANSE

DATO
11.12.2023

Tilsynsrapport

Finanstilsynet gjennomførte tilsyn i Granne Forsikring (heretter Granne) 27. og 28. april 2023. Formålet med tilsynet var gjennomgang av foretakets system for styring og kontroll med virksomheten, samt foretakets risiko- og kapitalnivå.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport av 3. juli 2023 og styrets svar av 5. september 2023.

Finanstilsynet har følgende merknader etter tilsynet:

1. FORHOLD KNYTTET TIL RISIKONIVÅ OG KAPITALISERING

Finansiell stilling

Nivået på foretakets kapitalmål

Finanstilsynet spurte om foretakets nedre grense for solvenskapitaldekning er tilstrekkelig gitt størrelsen på foretakets forsikringsportefølje og volatilitet i resultater. Finanstilsynet merker seg av styrets svar at Granne etter de siste års økte volatilitet og reduserte solvenskapitaldekning, vil vurdere å øke den nedre grensen. Finanstilsynet tar til etterretning at en endring i risikogrense vil bli gjennomført i foretakets Risikopolicy senest ved den årlige revisjonen av overordnede policyer i januar 2024.

Finanstilsynet tok opp i foreløpig rapport at foretaket med en forventning om økende kapitalkrav og volatile skaderesultater, vil sikre bedre risikokontroll ved å beregne solvenskapitalkravet kvartalsvis. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at foretaket hvert kvartal vurderer om kapitalkravet bør beregnes på nytt og opplyser at solvenskapitalkravet ble beregnet på nytt både første og andre kvartal i 2023. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at som følge av den siste tidens volatilitet i resultater og utvikling i solvenskapitaldekningen, samt et fortsatt mål om volumvekst, vil foretaket beregne solvenskapitalkravet kvartalsvis også fremover. Finanstilsynet legger til grunn at styret sikrer at solvenskapitalkravet oppfylles til enhver tid.

Resultater og lønnsomhet

Finanstilsynet ba styret redegjøre for realismen i å oppnå et positivt forsikringsteknisk resultat fra 2024. Styret opplyser at Granne i inneværende strategiperiode (2020-2024) har iverksatt en rekke tiltak for å skape en mer bærekraftig vekst, samt å sikre en bedre kvalitet i foretakets

risikovurderinger. Styret opplyser videre at tiltakene er kostbare og får effekt først på sikt. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at styret har valgt å redusere vekstmålet og øke fokuset på lønnsomhet for å bedre de tekniske resultatene. Finanstilsynet merker seg styrets opplysning om at tiltakene, i kombinasjon med en mer moderat vekststrategi, har gitt ønsket effekt på resultatene i 2023. Finanstilsynet merker seg videre at Granne forventer en ytterligere forbedring av resultatene i tiden som kommer, og at Granne forventer full effekt av tiltakene innen en tre-års periode. Finanstilsynet påpeker at selv om foretakets tekniske resultat er betydelig forbedret fra samme tid i fjor, har foretaket fortsatt et negativt teknisk resultat per tredje kvartal i 2023.

Finanstilsynet registrerte at foretaket planlegger en kraftig nedtrapping av kostnadsprosent for egen regning på relativt kort tid og ba styret redegjøre for realismen i den planlagte reduksjonen av foretakets forsikringsrelaterte driftskostnader. Finanstilsynet merker seg styrets presisering om at det med unntak for 2025, ikke forventes nedgang i driftskostnadene, men at kostnadsprosenten reduseres som følge av økte premieinntekter. Styret opplyser blant annet at foretaket de siste årene har investert betydelige beløp i IT-systemer og organisasjonsutvikling for å være i stand til å håndtere vekstmålene på en skalerbar måte. Dette har medført en betydelig økning i både lønnskostnader og andre kostnader de siste regnskapsårene. Finanstilsynet registrerer at styret forventer at økningen i kostnadene avtar fremover.

Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvilke forutsetninger for gjenforsikring som ligger til grunn for foretakets budsjett i ORSA for 2022. Finanstilsynet merker seg at langtidsbudsjettet bygger på en forutsetning om videreføring av gjenforsikringsprogrammene for 2022-årgangen både når det gjelder egenregningsandel og kommisjonsnivåer, bortsett fra en økning i gjennomsnittlig egenregning for privatsegmentet fra og med 2024. Finanstilsynet vurderer at det kan bli vanskelig i dagens marked å oppnå uendrede betingelser ved fornyelser av gjenforsikringsprogrammer.

Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvor sensitiv foretakets kostnadsandel for egen regning er for endringer i gjenforsikringsavtalene samt styrets forventning til gjenforsikringsmarkedet fremover. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at en reduksjon av alle kommisjonene (for alle gjenforsikringsprogrammene til foretaket) på ett prosentpoeng vil øke kostnadsandelen med ca. 1,7 prosentpoeng i 2023, synkende til ca. 1,4 prosentpoeng i 2026. Styret opplyser blant annet at "excess of loss" deknings har økt betydelig i premie det siste året, og man kan påregne en moderat økning også for 2024. Styret opplyser videre at de proporsjonale programmene prises som en konsekvens av foretakets forsikringstekniske (UW) resultater. Finanstilsynet merker seg styrets opplysning om at Granne er avhengig av resultatforbedring for å oppnå bedre betingelser i foretakets gjenforsikringskontrakter over tid, og også at markedet utvikler seg som forventet.

Finanstilsynet hadde spørsmål til foretakets lønnsomhetsutfordringer og iverksatte tiltak særlig i bransjen motorvogn. Finanstilsynet tar til etterretning at styret mener at skadeprosentenes utvikling for motorvognforsikring i 2021 og frem til og med juli for bedriftsmarkedet og august 2023 for privatmarkedet, tyder på at tiltakene har effekt. Styret opplyser at foretaket i mindre grad måler kombinertprosenten for det enkelte forsikringsprodukt, men måler kombinertprosenten for segmentene privat, bedrift og marin. Finanstilsynet bemerker at skaderesultatet alene ikke definerer lønnsomhet og viser til Grannes innrapporterte tall fra 2019 til andre kvartal 2023 (solvens-II rapporteringen) at nettokombinertprosentene for flere solvens-II bransjer er svært høye. Finanstilsynet er kritisk til at Granne ikke følger opp de forsikringstekniske resultatene for det enkelte forsikringsprodukt. Finanstilsynet legger til grunn at Granne i den videre

lønnsomhetsoppfølgingen også følger med på kombinertprosenten for det enkelte forsikringsprodukt.

Finanstilsynet registrerer at foretaket historisk har overestimert evnen til å vokse og underestimert erstatningskostnader og driftskostnader i sine budsjetter. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket er tilstrekkelig konservative og tar hensyn til usikkerheten i fremtidige resultater i sin kapitalplanlegging.

Innføring av egne måleparametere for lønnsomhet

For å sikre tett oppfølging av de tre segmentene privat, bedrift og marin, innførte foretaket egne måleparametere som ville være utløsende for eventuelle særlige tiltak. Finanstilsynet ba styret redegjøre for status for hver av de valgte måleparameterne, samt styrets vurdering av foretakets status og fremtidsutsikter. Finanstilsynet registrerer av styrets svar at status pr. 31. august 2023 er at områdene marin og privat ligger innenfor parameterne som er satt, men at porteføljeutviklingen i privat er noe under budsjett. Finanstilsynet registrerer også styrets opplysning om at Granne pr. 30. juni 2023 viser positiv utvikling innenfor alle segmenter og en klar lønnsomhetsforbedring i forhold til tidligere år. Finanstilsynet bemerker at foretakets lønnsomhetsforbedringer ikke gjelder alle solvens-II bransjene og at forsikringsvirksomheten som helhet fortsatt ikke er lønnsom. Finanstilsynet legger til grunn at Granne følger opp riktige parametere på faktiske resultater.

Operasjonell risiko - nøkkelpersonsrisiko

Finanstilsynet ba om styrets vurdering av foretakets nøkkelpersonrisiko. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at styret påpeker at i et lite foretak som Granne er nøkkelpersonrisikoen iboende i foretakets driftsmodell. Styret opplyser at foretaket organisasjons- og personellmessig har vært gjennom store endringer de senere årene med en overordnet målsetning om å styrke foretakets kompetanse. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket har iverksatt tiltak for å sikre riktig og tilstrekkelige kompetanse innenfor de ulike fagområdene.

Finanstilsynet ba styret vurdere å formalisere rollen som stedfortreder for daglig leder. Finanstilsynet merker seg at styret er enig i tilsynets vurdering og tar til etterretning at styret vil iverksette tiltak for å formalisere og dokumentere rollen gjennom instruks og styrende dokumenter.

2. FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL

2.1 Overordnet styring og kontroll

2.1.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Forretningsstrategi

Finanstilsynet registrerte at strategien forutsatte at foretaket oppnådde kritisk masse i privatporteføljen. Finanstilsynet ba styret redegjøre hva som gjenstår for å oppnå kritisk masse, hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt og hvilke tiltak som eventuelt skal eller kan iverksettes. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at foretaket har vurdert ulike tiltak for å oppnå ønsket vekst, innenfor rammene av foretakets risikoappetitt og risikotoleranse, samt at det er igangsatt eller under vurdering ulike tiltak for å bedre skadeandelen. Finanstilsynet tar styrets ulike scenario-beskrivelser for premie- og skadeomfang for privatsegmentet til etterretning.

Finanstilsynet ba videre styret redegjøre for hva den manglende kapasiteten for bedriftsporteføljen består i, og hva styret eventuelt tenker å gjøre for å øke bedriftsporteføljen. Finanstilsynet merker

seg fra styrets svar at kapasiteten for bedriftsporteføljen er bedret gjennom økt bemanning og tar styrets redegjørelse om porteføljeøkende tiltak til etterretning.

Finanstilsynet ba om styrets vurdering av om utviklingen i sjøforsikringsmarkedet vanskeliggjør en fremtid for et foretak av Grannes størrelse i dette markedet. Finanstilsynet ba videre om styrets vurdering av om Granne ved å redusere sin porteføljeandel plassert via forsikringsmeglere også reduserer sitt forretningspotensiale. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at en del av Grannes marine forretningsmodell er å ta andeler i meglet forretning. Granne ser fortsatt potensiale innenfor dette markedet, men fokuset på god UW og lønnsomhet er avgjørende for hvilke risikoer Granne ønsker å delta på. Foretaket har som strategi å tegne forretning innenfor fiskeri, havbruk og offshore, da dette er områder Granne har god kompetanse på. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Risikostrategi mv.

Beredskapsplan for solvenskapitaldekning

Finanstilsynet ba styret redegjøre for sammenhengen mellom foretakets tiltaksplan i ORSA for 2022 og ønsket om å holde solvenskapitaldekningen over en gitt nedre grense. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at Grannes tiltaksgrenser er utarbeidet da foretaket opplevde langt lavere volatilitet i resultater og solvenskapitaldekning. Med bakgrunn i utviklingen de siste årene, og spesielt i 2022, vurderer styret at disse tiltaksgrensene er for lave, og har i 2022 og 2023 iverksatt tiltak for å bedre lønnsomhet og sikre soliditet og solvensdekning på langt høyere solvenskapitaldekningsnivåer enn det som er spesifisert i ORSA for 2022. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vil oppdatere tiltaksplanen som en del av ORSA-prosessen for 2023, oppdatere Policy for beredskap og kontinuitet tilsvarende og revurdere den nedre grensen for solvenskapitaldekning.

2.1.2 Organisering og ansvarsforhold

Valg av generalforsamling

Finanstilsynet ba styret redegjøre for eventuelle tiltak for å sikre god representasjon av eierne i generalforsamlingen. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vil iverksette tiltak for å sikre at valgmøtet er godt kommunisert til medlemmene og vil vurdere andre virkemidler for å øke oppslutningen om valgmøtet, som f.eks. å arrangere valgmøtet i forbindelse med egne kundearrangement, seminarer eller minimesser.

Styret

Finanstilsynet ba styret redegjøre for planlagte tiltak som følge av styrets gjennomførte egenevaluering. Finanstilsynet merker seg at styret skal ha opplæring knyttet til reassurans og forsikringstekniske avsetninger høsten 2023 og at styret vil identifisere videre kompetansebehov og iverksette tiltak for å dekke disse. Finanstilsynet merker seg også at som følge av at styret etterlyste endrede rutiner for administrasjonens utarbeidelse av styremøtedokumentasjon og for iverksettelse av styrebeslutninger, arbeider styrets leder og daglig leder sammen for å avstemme forventningene. Finanstilsynet merker seg videre at styret i løpet av høsten vil ta initiativ til en tettere og hyppigere dialog med internrevisor og valgt revisor.

Uavhengige kontrollfunksjoner

Aktuarfunksjonen og førstelinje aktuar

Finanstilsynet ba styret beskrive den faktiske prosessen for Grannes oversendelse av grunnlagsdata for beregningen av de forsikringstekniske avsetningene og den videre bearbeiding hos aktuarene, og vektlegge hvordan uavhengigheten mellom første- og andrelinje aktuar ivaretas i prosessen.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at førstelinjeaktuar og aktuarfunksjonen mottar identiske datagrunnlag hver for seg direkte fra Granne og at aktuarfunksjonen ikke forhåndsbehandler data for førstelinjen. Styret opplyser også at førstelinjeaktuar i tilretteleggelsen av datagrunnlaget, og delvis i beregningen av avledede størrelser, benytter programmer som er utviklet av aktuarfunksjonen da vedkommende var førstelinje aktuar, men uten bistand fra sistnevnte.

Aktuarfunksjonen utfører de samme operasjonene uavhengig og parallelt med lik infrastruktur, men med egne estimater. Finanstilsynet er ikke enig i styrets vurdering av at den etablerte prosessen fullt ut sikrer uavhengighet mellom første- og andrelinje aktuar. I de delene av metoden for beregningen av de forsikringstekniske avsetningene hvor aktuarfunksjonen har utviklet programmene, kan ikke kontrollen sies å være uavhengig. Finanstilsynet legger til grunn at Granne vurderer hvordan det kan sikre forbedret uavhengig kontroll av de forsikringstekniske avsetningene.

Risikostyringsfunksjonen og etterlevelsesfunksjonen

Finanstilsynets utgangspunkt er at kontrollfunksjonene bør rendyrkes for å sikre tilstrekkelig uavhengighet fra utøvende funksjoner. Under tilsynet opplyste foretaket at det er bevisst mulige interessekonflikter i det at risikostyringsfunksjonen og etterlevelsesfunksjonen også har oppgaver i første linje. Finansdirektøren har rollen som risikostyringsfunksjon og økonomisjef har rollen som etterlevelsesfunksjonen. Finanstilsynet forventer at foretaket regelmessig identifiserer og vurderer mulige interessekonflikter og gjennomfører risikoreduserende tiltak, samt dokumenterer risikovurderingen. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vil oppdatere foretakets retningslinjer for å klargjøre at Granne løpende skal overvåke mulige interessekonflikter og minimum årlig gjennomfører og dokumenterer en risikovurdering av disse i forbindelse med revideringene av foretakets overordnede policyer i januar. Finanstilsynet påpeker imidlertid at det uansett foretakets størrelse og kompleksitet vanskelig vil kunne se at en slik praksis (at samme person er ansvarlig for den utøvende og kontrollerende oppgaven) vil kunne tilfredsstille kravet til uavhengighet i kontrollfunksjonen.

Finanstilsynet ba styret kommentere om andrelinjefunksjonene har tilstrekkelige ressurser til å utføre sine oppgaver etter regelverket. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket har ansatt en regnskapsfører i 100 prosent stilling for å avlaste regnskapssjef/leder for økonomi som etter styrets vurdering vil frigjøre tilstrekkelig tid til oppgavene i andrelinje. Finanstilsynet legger til grunn at den nyopprettete stillingen vil avlaste både risikostyringsfunksjonen og etterlevelsesfunksjonen.

Finanstilsynet legger til grunn at styret sikrer at foretakets uavhengige kontrollfunksjoner er tilstrekkelig tilpasset foretakets størrelse og kompleksitet, og jevnlig vurderer dette i takt med foretakets vekst.

2.1.3 Overvåking og rapportering

Oppfølging av internrevisjonens påpekninger

Finanstilsynet ba styret redegjøre for status og eventuelle tiltak for raskere gjennomføring av forbedringspunkter identifisert av internrevisjonen. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket fra og med 2022 skjerpet rutineene slik at foretaket arbeider løpende med forbedringer gjennom året og rapporterer resultatene raskere til internrevisjonen.

Agentvirksomhet

Grannes forsikringsformidlingsvirksomhet

Granne er forsikringsagent for forsikringsforetaket YOUPLUS Assurance AG. Forsikringsforetaket hører hjemme i Liechtenstein og Granne forholder seg til foretakets filial i Trondheim, YOUPLUS livsforsikring NUF. Forsikringsagentavtalen med YOUPLUS Assurance AG/YOUPPLUS livsforsikring NUF gjelder personforsikringer for privatmarkedet (alvorlig sykdom, dødsfall, barneforsikring og uføreforsikring). Som forsikringsformidler har Granne særlig et kundebeskyttelsesansvar der hvor kunden selv ikke har gode muligheter til å kontrollere kvaliteten på tjenesten som tilbys. Det vil være større krav til kontrollsystemene når forsikringsgiver er ukjent i det norske markedet og forsikringsforetaket ikke følges løpende av eksterne analytikere som følger av kredittvurdering eller notering enn til forsikringsforetak som kunden har større muligheter til å kontrollere soliditeten i selv ved at de er kredittvurdert eller notert. Finanstilsynet ba styret redegjøre for risikovurderingen som ble gjort av forsikringsforetaket YOUPLUS Assurance AG før inngåelse av agentavtalen og redegjøre for oppfølgingen av foretaket.

Styret svarer at det ble gjort en analyse av aktuelle samarbeidspartnere, hvorpå det ble innledet en grundig dialog med YOUPLUS. Styret svarer videre at Granne før inngåelse av avtalen ble forelagt dokumentasjon på eierforhold og deres finansielle stilling samt YOUPLUS sin konsesjon. På bakgrunn av styrets overordnede redegjørelse er det ikke klart for Finanstilsynet hva den forutgående risikovurderingen besto i. Finanstilsynet legger til grunn at Granne kontrollerte den finansielle stillingen til YOUPLUS Assurance AG og ikke filialens finansielle stilling isolert.

Det kommer frem av filialens årsregnskap og årsberetning for 2022 at forsikringsvirksomheten i Norge går med underskudd og er avhengig av kapitaltilførsel fra hovedforetaket for å være likvid. Det kommer videre frem at foretaket er tilført filialkapital i 2022, primo 2023 og at ytterligere filialkapital er avtalt senere i 2023. Videre kommer det frem at filialen, etter driftsstart i juli 2021 og innfusjoneringen av Liv Norden Forsikring AS fra 1. juli 2022, fortsatt er i en oppstartsfase og forventer betydelig underskudd de første årene.

Finanstilsynet registrerer av styrets svar at filialen gir salgs-, produkt- og systemopplæring i samsvar med agentavtalen og at ledelsen i begge foretak møtes jevnlig for oppfølging av samarbeidet. Styret opplyser også at "Finansiell informasjon oversendes ved avlagt årsregnskap", men det fremgår ikke hvilken finansiell informasjon dette er eller hvilke krav Granne stiller. Det er uklart for Finanstilsynet hvilken oppfølging og kontroll av forsikringsgivers soliditet Granne gjør.

Finanstilsynet ber Granne oversende foretakets rutiner for oppfølging og kontroll av YOUPLUS Assurance AG og YOUPLUS livsforsikring NUF innen 15. januar 2024. I dokumentet må det klart komme frem hvilke kontroller eller oppfølgingspunkter som gjelder YOUPLUS Assurance AG og hvilke som gjelder YOUPLUS livsforsikring NUF. Rutinene bør blant annet omfatte analyse av

regnskaper og solvenskapitaldekning, og angi hvilke krav styret har satt til soliditet og eventuelt kredittvurdering.

Finanstilsynet legger til grunn at Granne opplyser livsforsikringskundene om hvilket foretak som er forsikringsgiver og risikobærer.

Forsikringskontoret Vestland / Velstand AS

Granne har avtale med Forsikringskontoret Vestland/Velstand AS om salg av Grannes forsikringsprodukter. Dette er det eneste forsikringsagentforetaket Granne har avtale med. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan forsikringsagentforetaket følges opp. Finanstilsynet ba videre styret å dokumentere og å redegjøre for hvordan kundene får informasjon om hvilket foretak som er forsikringsgiver, hvilket foretak som er forsikringsformidler og størrelsen på forsikringsformidlingsgodtgjørelsen, jf. FAL § 1C-5 andre ledd. Finanstilsynet registrerer at Granne ikke tidligere har opplyst om forsikringsformidlingsgodtgjørelsen, men tar til etterretning at Granne innen 1. oktober 2023 vil ha rettet dette opp for fremtiden. Finanstilsynet tar styrets øvrige redegjørelse til etterretning.

2.2 Forsikringsområdet

2.2.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Finanstilsynet ba styret redegjøre for status for utarbeidelsen av foretakets forsikringsstrategi, og for arbeidet med å fordele risikoappetitt og toleransegrenser på produkt-/bransjenivå. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at internrevisor i 2022 påpekte behovet for å etablere en samlet, overordnet forsikringsstrategi som revideres årlig, og som blant annet fastsetter målsettinger, risikotoleranse og appetitt mer detaljert enn tidligere. Arbeidet med dette ble igangsatt våren 2023, og fastsettelse og fordeling av risikoappetitt og -toleransegrenser er en del av årets ORSA-prosess. Granne vurderer at foretaket nå har økt volum innen flere produkter, har en lengre periode med historiske data, samt bedre datasystemer for analyse, og at dette gir godt grunnlag for en slik mer detaljert oppdeling. Finanstilsynet mener at forsikringsstrategien burde vært etablert på et tidligere tidspunkt, men tar til etterretning at styrets mål er at en overordnet, samlet "Policy for forsikringsrisiko" ferdigstilles og vedtas sammen med den årlige revisjonen av foretakets overordnede policyer i januar 2024.

2.2.2 Måling av forsikringsrisiko

Forsikringstekniske avsetninger

Foretakets kontroll på data og metoder

Granne har utkontraktert aktuaroppgaver både i førstelinje og andrelinje. Finanstilsynet oppfattet at metoden for beregning av de tekniske avsetningene er dokumentert og elektronisk tilgjengelig for foretaket, men at administrasjonen ikke er bevisst dette. Finanstilsynet ba om styrets kommentar til Finanstilsynets oppfatning av at foretakets ansatte ikke har tilstrekkelig kontroll på data og metoder. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at styret mener at foretaket har god innsikt og kontroll på datagrunnlag, og gjør gode rimelighetsvurderinger av de beregnede størrelsene. Finanstilsynet understreker at foretaket ikke kan utkontraktere kontrollfunksjoner som sådan, kun oppgaver knyttet til disse funksjonene. Foretaket må dermed utpeke egnede personer i Granne som har ansvaret for disse funksjonene.

Bruk av minimumsnivåer for skadeprosenter

Finanstilsynet fikk opplyst at erstatningsavsetningene i balansen i solvensregnskapet beregnes slik at skadeprosentene ikke er lavere enn gitte minimumsnivåer, såkalte "minsteskadeprosenter". Finanstilsynet ba om å få tilsendt underlaget minsteskadeprosentene er basert på og ba styret redegjøre for valget av den enkelte minsteskadeprosent. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan beregningsmetoden med justering for minsteskadeprosenter kan sies å gi et beste estimat. Videre ba Finanstilsynet styret redegjøre for status for nedtrappingen og oppgi tidspunkt for når ordningen vil være helt avviklet.

Finanstilsynet registrerer at minsteskadeprosentene er en arv fra tidligere organisasjon og at Granne ikke har underlaget minsteskadeprosentene er basert på. Styret opplyser at minsteskadeprosentene ble innført for å unngå store tilfeldige svingninger i avsetningene basert på kort og mangelfullt datagrunnlag. Størrelsen på minsteskadeprosentene varierer noe mellom bransjene, basert på foretakets erfarte, faktiske skadeprosenter for de enkelte årganger og bransjer. Finanstilsynet forstår det slik at foretakets bruk av minsteskadeprosenter er en form for bruk av "events not in data". Finanstilsynet mener imidlertid at siden Granne mangler et dokumentert grunnlag for bruken av minsteskadeprosenter, kan ikke beregningsmetoden med justering for minsteskadeprosenter sies å gi et beste estimat. Finanstilsynet tar til etterretning at Granne for fremtiden vil avvikle helt bruken av minsteskadeprosenter, og at dette blir gjort for 2023. Finanstilsynet påpeker at ved beregning av forsikringstekniske avsetninger må foretaket kvantifisere usikkerhet knyttet til kort og mangelfull datahistorikk

Kriterier for valg av IBNR-estimat

Finanstilsynet viste til tabell med IBNR-estimater i aktuarfunksjonens årsrapport, og etterlyste forklaring på hvorfor estimater valgt for bruk i Solvens II i noen tilfeller var aktuarfunksjonens og i andre førstelinjeaktuars. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at kriteriene for valg av estimat er godt forklart i utøvende aktuars kvartalsrapport. Finanstilsynet ber styret vurdere om det er behov for at metoder omtalt i aktuarfunksjonens rapport er beskrevet fullstendig eller at det oppgis en referanse til rutine eller metodebeskrivelse.

Styret og administrasjonens kompetanse og bevissthet rundt aktuarenes arbeid og de forsikringstekniske avsetningene

Styret skal ha en overordnet kunnskap om forsikringstekniske avsetninger slik at det kan følge opp at nivå og metode er fornuftig. Finanstilsynet tok opp i foreløpig tilsynsrapport sitt inntrykk av at styret og administrasjonen i liten grad forholder seg til aktuarens rapport og de forsikringstekniske avsetningene. Finanstilsynet tar til etterretning at styret mener at Finanstilsynet har fått et galt inntrykk, men at styret tar Finanstilsynets kommentarer til etterretning og vil sørge for at styret og administrasjonen har god kompetanse og bevissthet rundt aktuarenes arbeid og de forsikringstekniske avsetningene.

Beregningsmetode for indirekte skadebehandlingskostnader

Finanstilsynet ba om styrets vurdering av stabiliteten i estimatet etter ny beregningsmetode for indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE). Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at den nye beregningsmetoden ble innført nettopp for å øke stabiliteten i estimatene. Finanstilsynet tar til etterretning styrets opplysning om at foretaket, basert på erfaringene etter innføring av den nye beregningsmetoden, vurderer at estimatene har god stabilitet.

Finanstilsynet viste til de kvartalsvise rapportene om avsetning for indirekte skadebehandlingskostnader og bemerket at selve metoden ikke er beskrevet utover en henvisning til en akademisk artikkel i en fotnote. Finanstilsynet tar til etterretning at styret er enig i at metoden og beregningene kan dokumenteres bedre, og at det vil sørge for at det utarbeides en egen metodebeskrivelse tilpasset foretaket.

Avsetninger for ikke avløpt risiko

Finanstilsynet spurte om de forsikringstekniske avsetningene i årsregnskapet vil være forventningsrett, dersom foretaket velger å inkludere en avsetning for uavløpt risiko. Styret svarer at de forsikringstekniske avsetningene i regnskapet vil bli forventningsskjevne (overvurdert), dersom man foretar en positiv avsetning for ikke avløpt risiko kun i de bransjer der kombinertprosent over 100 prosent tilsier det, uten å kunne bokføre en negativ avsetning i bransjer med kombinertprosent under 100 prosent. For bransjene samlet er styrets vurdering at en samlet avsetning for ikke avløpt risiko kunne være svakt negativ, noe regnskapsforskriften ikke gir anledning til. Derfor kan man gå ut fra at de forsikringstekniske avsetninger i regnskapet er svakt forventningsskjevne (overvurdert). Finanstilsynet legger til grunn at Granne gjør avsetninger for ikke avløpt risiko i samsvar med årsregnskapsforskriften § 3-5 andre ledd: "Avsetning for ikke avløpt risiko skal tilsvare forventede brutto erstatningskostnader og forventede direkte og indirekte skadebehandlingskostnader for skadetilfeller som på balansedagen ikke er inntruffet, men som forventes å inntreffe i perioden frem til første hovedforfall, i den grad disse kostnader ikke kan anses å være dekket av avsetningen for ikke opptjent bruttopremie." Finanstilsynet legger også til grunn at Granne gjør avsetninger for ikke avløpt risiko for hver skadeforsikringsbransje, jf. årsregnskapforskriftens § 5-9 (1).

Estimering av IBNR for yrkesskadeforsikring

Granne startet med salg av yrkesskadeforsikring i 2017, og har på grunn av kort tidsserie for denne bransjen benyttet data fra bransjeregnskapet datert 12. desember 2016 ved estimering av IBNR. Finanstilsynet påpekte at det nevnte bransjeregnskapet er utdatert og anbefalte at foretaket kontrollerer IBNR avsetningene mot egne data og også vurderer på nytt om metoden kan forbedres. Finanstilsynet merker seg at styret fremover vil vurdere å gradvis fase ut bransjeregnskapet og i større grad basere seg på foretakets egne data.

2.2.4 Overvåking og rapportering

Aktuarfunksjonens årsrapport

Finanstilsynet ba om styrets vurdering av om formatet på aktuarrapporten er tilpasset styrets informasjonsbehov. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning og merker seg at Granne vil gjennomgå formatet til aktuarfunksjonens rapport slik at rapporten bedre tilpasses styrets behov og ønsker.

2.3 Kapitalforvaltningsområdet

2.3.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Kapitalforvaltningsstrategi

Avkastningsmål

Finanstilsynet ba styret redegjøre for foretakets avkastningsmål, herunder om avkastningsmålet er endret som følge av inflasjon og/eller endret aktivaallokering. Finanstilsynet tar til etterretning at styret har vedtatt et langsiktig avkastningsmål. Finanstilsynet merker seg at Granne vurderer

alternative avkastningsmål, inkludert mål for risikjustert avkastning og/eller avkastning i forhold til referanseindekser/benchmarks.

Investeringsstrategi

Finanstilsynet ba styret redegjøre for strategiprosessen, herunder effekten av endringene, og for sin risikotoleranse for markedsrisiko. Finanstilsynet tar styrets beskrivelse av prosess og valgte analyser til etterretning. Styret opplyser at foretaket har påtatt seg noe mer markedsrisiko for å øke forventet avkastning fra investeringsporteføljen. Styret opplyser også at reduserte vekstmål for forsikringsaktiviteten gjorde det mulig å omallokere noe risikotoleranse til markedsrisiko. Finanstilsynet legger til grunn at styret har vedtatt et konkret mål på foretakets nye risikotoleranse for markedsrisiko.

Finanstilsynets vurderte i foreløpig rapport at styret gir få føringer for sammensetningen innenfor aksjeporteføljen og at dette gir et stort handlingsrom for å ta aktiv risiko. Finanstilsynet merker seg at styret vil vurdere behovet for mer detaljerte rammer for aksjeporteføljen, blant annet når det gjelder fordelingen mellom utviklede markeder og vekstmarkeder, og også vurdere å innføre en tettere oppfølging knyttet til avvik i posisjonering i forhold til referanseindeksene. Finanstilsynet legger til grunn at styret sikrer at alle vesentlige risikoer er styrt.

2.3.2 Overvåking og rapportering

Rutiner for overvåking

Resultatoppfølging

Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan og hvor hyppig foretakets resultatkontroll foregår og hvorvidt store markedsendringer medfører hyppigere oppfølging. Av styrets redegjørelse fremgår det at foretaket følger med på utviklingen gjennom tilgang til oppdaterte portaler hos forvalterne. Finanstilsynet anbefaler at styret stiller krav til forvalterne om varsling ved store markedsendringer. Finanstilsynet tar styrets øvrige redegjørelse til etterretning.

Rapportering til styret og ledelsen

Finanstilsynet hadde bemerkninger til innholdet i rapporteringen til styret og ledelsen og ba om styrets kommentar til disse. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at selv om styret er godt kjent med størrelsen på avkastningsmålet, vil styret vurdere å få dette inkludert i månedsrapporteringen. Videre opplyser styret at det ikke mottar rapporter hvor det kommer frem spesifikt at rammene per utsteder og for ansvarlig kapital er overholdt, men forutsetter at eventuelle avvik klart vil komme frem av foretakets rapportering. Finanstilsynet merker seg at styret vil sørge for at dette kommer tydeligere frem i rapporteringen. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Forvaltningsavtaler – overvåking og rapportering

Finanstilsynet spurte om forvaltningsavtalene sikrer tilstrekkelig løpende uavhengig kontroll med rammeutnyttelsen og om en månedlig oppfølging av investeringene er tilstrekkelig. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at Granne er oppmerksom på at det i stor grad påhviler foretaket selv å løpende følge opp rammene, og vil følge opp for å inkludere mer spesifikke krav i avtalene med forvalterne. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket er bevisst at det må være en uavhengig kontroll i andre linje i tillegg til den i første linje.

Finanstilsynet registrerte at forvaltningsforetakenes månedsrapporter har svært ulik informasjonsgrad. For eksempel skiller ikke to av foretakene mellom avkastning på høyrenteobligasjoner og andre obligasjoner. Det er heller ikke gjennomført rapportering på mål for risikojustert avkastning. Finanstilsynet ba styret vurdere om Granne får tilstrekkelig informasjon fra forvalterne og om det er behov for å spesifisere rapporteringskravene i forvaltningsavtalene nærmere. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at foretaket selv utarbeider egne sammenstillinger basert på rapportene fra forvalterne og at Granne vurderer at dette gir en tilstrekkelig kontroll med forvalternes prestasjoner og risiko. Finanstilsynet merker seg at Granne likevel arbeider med å forbedre rapporteringen fra forvalterne både for å forenkle registrering og oppfølging av investeringsmandatene og for å oppnå en mer enhetlig rapportering med noe større detaljgrad. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets tilsynsrapport blir behandlet. Kopi av tilsynsrapporten bes sendt til valgt revisor.

For Finanstilsynet

Runa Kristiane Sæther
seksjonssjef

Hege M. Bogstrand
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.